

Jaarverslag 2017

Protestantse Gemeente te Wassenaar

Protestantse Kerk

Jaarverslag bij de jaarrekening van de Protestantse Gemeente te Wassenaar over het jaar 2017

Resultaat

De staat van baten en lasten laat een tekort zien van € 43.606. Dit tekort wordt voornamelijk veroorzaakt door hoge loonkosten, samenhangend met het feit dat de PGW in 2017 nog drie full time predikanten in dienst had. Plannen om het aantal predikanten met één terug te brengen, zullen vanaf begin 2019 gerealiseerd zijn. Daar staat tegenover dat het tekort lager is uitgevallen dan begroot en dat er geen beroep gedaan is op de bestemmingsfondsen. Zo valt het exploitatie-resultaat exclusief mutaties bestemmingsfondsen € 176.854 hoger uit dan begroot. Dit is voornamelijk toe te schrijven aan het feit dat de ramen in de dorpskerk pas in 2018 gerestaureerd worden en de kosten hiervan gedekt zijn (er was voor 2017 € 116.000 begroot), de netto resultaten van de beleggingen hoger uitvielen, enkele legaten en giften werden ontvangen en de personeelskosten van het kerkelijk bureau lager uitvielen. Ook waren de kerkelijke bijdragen hoger dan begroot. Daar stond een aantal noodzakelijke reserveringen tegenover voor groot onderhoud aan de Messiaskerk en de panden in de Schoolstraat, dat in 2018 zal worden uitgevoerd.

Kerkelijke organisatie

Op 13 september 2016 is de nieuwe structuur van de Protestantse Gemeente te Wassenaar (PGW) van kracht geworden door goedkeuring van de toenmalige Algemene Kerkenraad. In de nieuwe structuur is er voor de PGW sprake van een Kerkenraad voor de hele gemeente en een drietal wijkraden voor de Dorpskerk, de Kievietkerk en de Messiaskerk. Het voornaamste doel was de bestuurbaarheid van de PGW te verbeteren in het licht van de noodzaak om meer samen te doen. Naast het invoeren van kostenbesparingen gaat het daarbij ook om het creëren van een nieuw elan. Daartoe zijn door de Kerkenraad ook een viertal commissies opgericht voor de eredienst, het leerhuis, kerk en samenleving en communicatie. In het afgelopen jaar zijn deze vier commissies gaan functioneren binnen de PGW en hebben zich in eerste instantie gericht op het formuleren en bespreken van het beleid. Naast de commissies heeft een werkgroep pastoraat zich gebogen over de organisatie van het pastoraat. Bij 2 voltijd(FTE) predikanten, in plaats van 3 FTE wordt de 1-op-1 relatie van de predikanten met de drie wijken en kerkgebouwen noodzakelijkerwijze verbroken. Op 23 mei 2017 is het financiële beleidsplan voor de PGW opgesteld door het College van Kerkrentmeesters (CvK) en goedgekeurd door de Kerkenraad. Dit beleid legt o.a. vast hoe er met begrotingen en reserves wordt omgegaan. Ook is er aandacht voor het beleid m.b.t. aanbestedingen. Een beleidsplan is ook noodzakelijk voor het behouden van de ANBI status. In 2017 heeft de Diaconie besloten haar administratie, die door het Kerkelijk Bureau werd gevoerd, uit te besteden aan een derde partij. Dit besluit heeft tot gevolg dat de bijdrage van de Diaconie aan de kosten van het Kerkelijk Bureau is afgenomen.

Kerkelijke bijdragen

De vrijwillige kerkelijke bijdragen zijn in 2017 uitgekomen op € 338.843. In de begroting was een bedrag opgenomen van € 330.000. Ook in 2017 heeft de dalende trend van het aantal bijdragende leden zich voortgezet in onze gemeente. Deze daling doet zich ook landelijk voor. De oproep aan gemeenteleden om meer bij te dragen heeft een positieve response opgeleverd en de gemiddelde bijdrage per bijdragende eenheid is omhooggegaan van € 291 naar € 321.

Legaten en giften

In 2018 zijn twee legaten ontvangen van elk € 5.000 bestemd voor de Kievietkerk en een legaat van € 6.250 voor de PGW. Voorts is er een gift van € 50.000 ontvangen voor het kerkhof.

Predikanten

Het afgelopen jaar is er veel discussie geweest over het wel of niet uitstellen van het emeritaat van Ds. Kees Mos gegeven de reeds genomen beslissing in 2016 om het emeritaat van Ds. Deodaat van der Boon voor 60% deeltijd uit te stellen. Met het oog op de toekomst en de noodzaak vernieuwing een impuls te geven, gaan beide predikanten in 2018 met emeritaat en zal de PGW als vervanging 1 nieuwe predikant aantrekken.

Kerkelijk Bureau

Op 1 augustus 2017 ging Lida Keukenmeester, administrateur van het Kerkelijk Bureau, na 35 jaren toegewijde dienst met pensioen. Haar taken werden in 2 maanden overgedragen aan Edwin van Dongen, het nieuwe Hoofd van het Kerkelijk Bureau. Voorts werd als proef bekeken of het Kerkelijk Bureau met een lagere bezetting (in personen en uren) en met meer vrijwilligers haar taken kan blijven vervullen. De administratieve medewerkster, mevrouw Ina van de Plas, werd daarom voorsnog niet vervangen nadat zij een andere dienstbetrekking had aanvaard. De huidige bezetting blijkt echter niet toereikend omdat er onvoldoende vervanging is bij ziekte of vakantie. Ook is de hoeveelheid werk toegenomen i.v.m. de commerciële exploitatie van de gebouwen. Daarom is er besloten de bezetting medio 2018 alsnog met 24 uur per week met een administratieve medewerk(st)er uit te breiden.

De uitdaging van het Kerkelijk Bureau is om de administratieve procedures zoveel mogelijk verder te automatiseren. Daarvoor zal extra hulp gezocht worden.

Een belangrijke taak van het Kerkelijk Bureau is het beheer van het kerkhof. In 2017 is besloten om in 2018 een deel van de kosten van het Kerkelijk Bureau toe te schrijven aan het beheer van het kerkhof om een meer reëel exploitatieresultaat van het kerkhof te kunnen laten zien.

Eind 2017 is met wederzijds goedvinden besloten het dienstverband met de koster van de Messiaskerk te beëindigen per 1 april 2018. Door tijdelijke waarneming door Jan van Santen en de inzet van vrijwilligers is de continuïteit van de kosterwerkzaamheden voorlopig goed gewaarborgd. De koster zal in verband met de noodzaak om de kosten te besparen niet meer fulltime worden vervangen. Net zoals in de Kievietkerk zullen de zondagdiensten met een aantal van circa 5 vrijwillige kosteren volgens een roulatieschema worden bemand.

Gebouwen

In 2017 is de bouwkundige staat van onze 3 kerkgebouwen door Monumentenwacht opnieuw beoordeeld. De Dorpskerk en de pastorie Schoolstraat 2 zijn rijksmonumenten. Bijna al onze andere gebouwen hebben de status van gemeentemonument.

Dorpskerk

Aan het kerkgebouw is in 2017 het klein onderhoud uitgevoerd dat in de begroting was opgenomen. Al langere tijd is de restauratie voorbereid van de glas-in-lood ramen en het verwerk van het historisch orgel. Het lood van de ramen is de laatste keer tijdens de grote restauratie in de 40-er jaren van de vorige eeuw vervangen. Naast het lood zijn ook veel brugstaven (de draagconstructie van het glas-in-lood) door corrosie uit het metselwerk gekomen. In de voorbereidingsperiode is gebleken dat de restauratie door overheids subsidies en gerichte fondsenwerving bij stichtingen, fondsen en particulieren kostendekkend kan worden gerealiseerd. In 2017 is de opdracht voor de restauratie van de glas-in-lood ramen gegeven. De restauratie zal dus budgetneutraal plaatsvinden

en aan de reserves zullen hiervoor geen middelen worden onttrokken. Een deel van de subsidies is in 2017 ontvangen. De eerste termijnfactuur voor de materiaalanschaf is ontvangen in 2017. De restauratie van de glas-in-loodramen en het schilderen van het kerkorgel zullen in de jaarrekening van 2018 verantwoord worden.

Kievietkerk

Aan het kerkgebouw is in 2017 klein onderhoud uitgevoerd, dat ook in de begroting was opgenomen. Er zijn plannen om een deel van het gebouw permanent te gaan verhuren, waarvoor wellicht enige bouwkundige aanpassingen noodzakelijk zullen zijn. De toekomstige huurder zal deze aanpassingen bekostigen.

Op basis van het inspectierapport van de Monumentenwacht zullen enkele bomen moeten worden gekapt vanwege ingroei van de boomwortels in de fundering van de kerk. Op basis van de verstrekte kapvergunning dient gedeeltelijke herplant van bomen plaats te vinden.

In de toren zullen vanwege ARBO eisen trappen en ladders worden vervangen.

Messiaskerk

Er is bij het 50-jarig bestaan van de Messiaskerk een beeld geplaatst op het voorplein van de kerk als onderdeel van de Poëzieroute van Wassenaar, mede ter gedachtenis aan Jaap Zijlstra. Dit project is kostenneutraal gebleven o.a. door de inspanningen van diverse partijen in natura en de bijdragen van gemeenteleden en de bazaarcommissie. Vermelding verdient dat de kunstenaar Annemarie van Goch alleen de materiaalkosten heeft doorberekend voor het prachtige beeld.

Er is een camera geplaatst voor de organist, zodat hij het verloop van de kerkdienst beter kan volgen. De kerkzaal is geverfd na waterschade. Bij het uitvoeren van de herstelwerkzaamheden is besloten de gehele kerkzaal opnieuw te verven vanwege het kleurverschil dat zou ontstaan als alleen het gedeelte van de waterschade hersteld zou worden. De kosten hiervan zijn voor een deel door de opstalverzekeraar vergoed en voor het resterende bedrag door de bazaarcommissie.

De kerkklok van de Messiaskerk is in december defect geraakt. De herstelkosten zullen € 12.000 bedragen. Deze reparatie zal in 2018 uitgevoerd worden. Voor de kosten is een reservering in de jaarrekening van 2017 gemaakt.

Pastorieën

- In de pastorie in de Schoolstraat is de CV-ketel vervangen.
- De pastorie aan de van Oldenbarneveltweg is verhuurd. Mocht bewoning door een predikant wenselijk zijn dan kan het huurcontract door een zogenaamde diplomatenclausule ontbonden worden.
- Aan de pastorie aan de Wittenburgerweg is enig klein onderhoud verricht.

Overige onroerend goed.

- De schuur op het kerkhof is geschilderd.
- Klein onderhoud is verricht aan de panden Schoolstraat 4, 4a, 6 en 8.
- Schilderwerk is uitgesteld tot 2018, waarvoor een reservering in 2017 is gemaakt van € 19.500.

Verhuur kerkgebouwen

Er wordt naar gestreefd de kerkgebouwen meer te verhuren, zodat er voor de gemeente ook opbrengsten uit gegenereerd kunnen worden.

Opbrengsten eigen vermogen

De rente-inkomsten van het in deposito's belegd vermogen lopen terug, omdat er deposito's aflopen die met hogere rentepercentages in de afgelopen jaren waren afgesloten dan de nu geldende depositotarieven. Het deel van het vermogen dat onder beheer van de Rabobank belegd is, heeft een effectief rendement gehad van 5%, zijnde € 62.991.

Daarbij wordt aangetekend dat deze winst bepaald is op basis van de actuele koersen aan het einde van het boekjaar.

Het door de kerkrentmeesters gekozen doelrisico profiel was voor 2017 "defensief". Dit komt neer op een maximaal aandeel in de portfolio voor aandelen van 40%, waarbij de rest voornamelijk in obligaties wordt belegd.

Bestuurswisseling

Er heeft een bestuurswisseling plaatsgevonden in het moderamen van het College van Kerkrentmeesters. Wilma Verschoor is in 2017 benoemd als Scriba van het moderamen van de Kerkenraad. Riet Nelisse is benoemd als secretaris van het College van Kerkrentmeesters.

Kerkhof

In het afgelopen jaar is wederom een deel van de paden van het kerkhof vernieuwd in het kader van het plan om het kerkhof beter toegankelijk te maken voor haar bezoekers. De oude klinkers werden verwijderd en de paden werden van Hansagrind voorzien. Dit is een soort leemachtige gritsubstantie. Verdere voordelen zijn dat de paden met het uitdragen van kisten breder zijn geworden en dat bij het openen van een graf het pad weer snel in de oude situatie hersteld kan worden. Naast de voordelen blijkt er ook een belangrijk nadeel te zijn en dat is de gebrekkige hemelwaterafvoer. Met het hoveniersbedrijf wordt naar een passende oplossing gezocht. Onder meer wordt bekeken of de toplaag van fijn grind voorzien kan worden. Er dient nog een deel van de paden vernieuwd te worden.

Vanwege een wetwijziging mogen professionele partijen de onkruidverdelger Roundup niet meer gebruiken. Hoewel dit passend is binnen het streven een zo veel mogelijk ecologisch kerkhof te beheren, is de onkruidbestrijding een uitdaging. Nieuwe technieken van onkruidbestrijding met stoom of wegbranden zijn duidelijk kosten intensiever en minder afdoende. In 2018 wordt bestoming ter onkruidbestrijding geïntensiveerd.

In de loop der jaren is er een aanzienlijk aantal bomen gesneuveld vanwege ziekten, grafbeschadiging of stormschade. In 2018 zal worden aangevangen met de herplant van bomen. Daarna wordt de lage groenvoorziening onder handen genomen.

In studie is de mogelijkheid van de situering van een strooiplaats voor as.

Raad van Kerken Wassenaar

De PGW participeert in de Raad van Kerken Wassenaar. Dit is een lokaal samenwerkingsverband en overlegorgaan van alle christelijke kerken. De Raad van Kerken heeft ook in 2017 weer een groot aantal activiteiten georganiseerd, zoals de Preek van de Leek, de Dodenherdenking, het Gedachtenisconcert en de Oecumenische oudejaarsviering. Voor een volledig overzicht wordt verwezen naar www.kerkenwassenaar.nl en het jaarverslag over 2017 van de Raad van Kerken Wassenaar.